

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1192/2495

ขุนเปรมพลีเขต (เล็ก ชาลีชาติ)โจทก์ นางเผือด เสวีวัลลภ ที่ 1, นางสำเนา ดีหอมสิน ที่ 2จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 172, ป.พ.พ. มาตรา 1754, ป.พ.พ. มาตรา 237

ย่อ / หลักกฎหมาย

มารดาทำสัญญาจะขายที่ดินให้แก่เขา โดยได้รับเงินค่าที่ดินนั้นไว้บางส่วน และส่งมอบที่ดินให้เขาคครอบครองแล้ว ครั้นมารดาถึงแก่กรรม บุตรผู้เป็นทายาทได้ไปขอรับเงินค่าที่ดินนั้นเพิ่มเติมจากผู้ซื้อ และรับว่าจะปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายที่ดินนั้น ดังนี้ ถือได้ว่าเป็นการรับสภาพหนี้ ทำสัญญาจะซื้อขายที่ดินให้แก่เขา แล้ว กลับเอาที่ดินไปจดทะเบียนการซื้อขายกันที่อำเภอ เมื่อปรากฏว่าญาติผู้ซื้อรับโอนที่ดินรายนี้ไว้โดยไม่สุจริต ล่วงรู้ถึงพฤติการณ์อันทำให้ผู้ซื้อคนแรกเป็นเจ้าหนี้ ผู้ขายต้องเสียเปรียบแล้ว ผู้ซื้อคนแรกก็มีสิทธิที่จะขอให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมซื้อขายรายหลังนี้ได้ตาม ป.ม.แห่งมาตรา 237

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า มารดาจำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาจะขายที่นาพิพาท ซึ่งยังไม่มีโฉนดให้แก่โจทก์ โจทก์ได้ชำระราคาไปบ้างแล้ว และได้รับมอบนาพิพาทมาครอบครองตลอดมา บัดนี้มารดาจำเลยที่ ๑ ถึงแก่กรรม จำเลยที่ ๑ บิดพลีไม่ปฏิบัติตามสัญญา และยังสมยอมกับจำเลยที่ ๒ โดยจำเลยที่ ๑ เอานาพิพาทไปทำสัญญาขายแก่จำเลยที่ ๒ โดยจำเลยทั้ง ๒ สมคบกันเพื่อฉ้อโกงโจทก์ จึงขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนซื้อขายระหว่างจำเลยที่ ๑ - ๒ เสีย และให้จำเลยที่ ๑ โอนขายที่นาพิพาทแก่โจทก์ตามสัญญา จำเลยต่อสู้คดีหลายประการ ศาลชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนการจดทะเบียนซื้อขายระหว่างจำเลยเสีย กับให้จำเลยที่ ๑ จดทะเบียนโอนขายที่นาพิพาทแก่โจทก์ ฯลฯ จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์เห็นว่า คดีโจทก์ขาดอายุความมรดก จึงพิพากษายกฟ้อง โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาเห็นว่า เมื่อมารดาจำเลยที่ ๑ ถึงแก่กรรมแล้ว จำเลยที่ ๑ ได้มารับสภาพหนี้โดยขอรับเงินที่ดินรายนี้ อีกบางส่วนจากโจทก์ และรับปฏิบัติตามสัญญา คดีจึงไม่ขาดอายุความ ส่วนข้อขอให้เพิกถอนนิติกรรมการซื้อขายนั้น ปรากฏว่า จำเลยที่ ๒ เป็นน้องมารดาจำเลยที่ ๑ มีความสัมพันธ์กันใกล้ชิดกัน ตามพฤติการณ์ต่าง ๆ เห็นได้ว่า จำเลยที่ ๒ รับโอนที่นาพิพาทโดยไม่สุจริต ล่วงรู้พฤติการณ์อันทำให้โจทก์ผู้เป็นเจ้าหนี้จำเลยที่ ๑ ต้องเสียเปรียบ โจทก์จึงขอขอให้เพิกถอนนิติกรรมนี้เสียได้ตามมาตรา ๒๓๗. ฯลฯ จึงพิพากษากลับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

องค์คณะ

นิติธรรมประการณ์ · ธรรมบัณฑิต · นนทปัญญา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1192/2495>